

ΜΕΡΕΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ

Ποια είναι η αγαπημένη ασχολία του μωρού σας; Μα, φυσικά, η εξερεύνηση! Καθώς μεγαλώνει, το μυαλό του απορροφά σαν σφουγγάρι τις νέες πληροφορίες και γίνεται κάθε μέρα πιο... σοφό.

ΤΗΣ ΜΑΓΔΑΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΣ ΓΚΟΛΤΣΙΟΥ, ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΥ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΟΛΟΓΟΥ, ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ (kgkoltzi@otenet.gr).



Νομίζετε ότι το μόνο που κάνει ένα μωρό είναι να παίζει, να τρώει και να κοιμάται; Λάθος! Ο μικρός Αϊνστάιν έχει μια πολύ απαιτητική δουλειά, αφού ενεργοποιεί όλες τις αισθήσεις του για να ανακαλύψει πώς λειτουργούν τα πράγματα γύρω του. Η έμφυτη περιέργειά του το ωθεί σε εξερευνησεις παντός τύπου. Και κάθε μέρα που περνάει κάνει και μια νέα ανακάλυψη!

ΑΑΑ, ΤΙ ΦΩΝΗ ΕΧΩ ΕΓΩ!

Τον πρώτο καιρό η επικοινωνία με το μωρό σας περιορίζεται στο κλάμα (το πιο ισχυρό του όπλο, αφού με αυτό καταφέρνει πάντα να σας φέρνει κοντά του) και στα γουργουρητά, αλλά μετά τους 3 μήνες θα παρατηρήσετε ότι το μωρό μιμείται την έκφραση στα χείλη σας και βγάζει χαριτωμένες κραυγούλες, μακρόσυρτους και εκφραστικούς ήχους που απαρτίζονται από φωνήεντα. Το μωρό σας προσπαθεί να επικοινωνήσει μαζί σας με την πρωτόγονη αυτή γλώσσα των ήχων. Όσο ανταποκρίνεστε σε αυτούς τους ήχους, καταλαβαίνει ότι καταφέρνει να σας περάσει το μήνυμα που θέλει. Βγάζει, λοιπόν, εκούσιες φωνούλες για να εκφράσει τα συναισθήματά του και φωνάζει για να προκαλέσει την προσοχή και το ενδιαφέρον των γύρω του. Σιγά-σιγά, μετά τους 6 μήνες, οι μίμες του

PHOTO: MASTERFILE

ΜΕΡΕΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ

ΚΑΘΕ ΜΩΡΟ ΜΕ ΤΟ ΡΥΘΜΟ ΤΟΥ

ΟΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ που αναφέραμε ανά ηλικία είναι κατά προσέγγιση και τα ηλικιακά όρια δεν ισχύουν απόλυτα για όλα τα παιδιά. Ένα παιδί που δεν έχει ακόμα κατακτήσει τους σταθμούς που αντιστοιχούν στην ηλικία του, δεν έχει απαραίτητα κάποιο αναπτυξιακό πρόβλημα αλλά χρειάζεται αξιολόγηση η οποία μπορεί να γίνει μόνο από έναν ειδικό. Σύμφωνα με τη δρ. Κωνσταντίνα Γκόλτσιου, παιδίατρο-αναπτυξιολόγο, αν παρατηρήσετε ότι το μωράκι σας παρουσιάζει κάποιο από τα ακόλουθα, καλό θα είναι να το συζητήσετε με τον παιδίατρό σας και να ζητήσετε την εκτίμηση ενός αναπτυξιολόγου:

3-5 μηνών

- ✓ Δεν χαμογελά όταν του χαμογελάσετε.
- ✓ Δεν βγάζει φωνούλες διαφορετικών συχνοτήτων.
- ✓ Δεν κοιτάζει προς τον ήχο.
- ✓ Δεν μεταφέρει τη ματιά του από το ένα αντικείμενο στο άλλο.
- ✓ Δεν γραπώνει αντικείμενα.

6-8 μηνών

- ✓ Δεν κρατάει κουτάλι.
- ✓ Δεν «μπαμπαλίζει».
- ✓ Δεν γυρίζει στο όνομά του.
- ✓ Δεν απλώνει το χέρι να πιάνει κοντινά του αντικείμενα.

9-11 μηνών

- ✓ Δεν παίζει «κούκου-τσα».
- ✓ Δεν κοιτά τις εικόνες του βιβλίου για λίγο.
- ✓ Δεν πιάνει με αντίχειρα και λοιπά δάκτυλα.

Ενός έτους

- ✓ Δεν παίζει με τον εαυτό του στον καθρέπτη.
- ✓ Δεν αναγνωρίζει αντικείμενα όταν τα ονομάσουμε.
- ✓ Δεν δείχνει με το δείκτη.

μέρα με τη μέρα. Σε αυτό το διάστημα, το μικρό σας θα... προπονηθεί πιθανόν χοροπηδώντας πάνω κάτω όταν το κρατάτε από τις μασχάλες του. Το μωρό σας γυρίζει από μπρούμυτα ανάσκελα και μετά έρχεται σε καθιστή θέση, ενώ κάπου ανάμεσα στον 9^ο και 10^ο μήνα θα δείτε το μικρό σας να σηκώνεται όρθιο, πιάνοντας με το χεράκι του κάποιο έπιπλο. Ίσως να μπουσουλήσει, ίσως και όχι, ωστόσο, τα πρώτα κανονικά του βήματα θα τα κάνει πολύ αργότερα, κάποια στιγμή μετά το 10^ο μήνα (άλλα παιδιά περπατάνε νωρίς, ακόμη και από τον 9^ο μήνα, άλλα τα καταφέρνουν αρκετά αργότερα, γύρω στο χρόνο ή το αργότερο μέχρι το 18^ο μήνα).

ΝΑΙ, ΣΕ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΩ

Μπορεί να μην μιλάει ακόμη, αλλά το μικρό σας καταλαβαίνει περισσότερα από όσα φαντάζεστε. Τους πρώτους μήνες της ζωής του «διαβάζει» το πρόσωπό σας, διακρίνει τα συναισθηματά σας και σιγά-σιγά αρχίζει να ξεχωρίζει και να καταλαβαίνει λέξεις. Μάλιστα, μετά τον 7^ο μήνα, αρχίζει να ξεχωρίζει τα ονόματα των ανθρώπων που είναι κοντά του και το φροντίζουν αλλά και των αντικειμένων που βλέπει καθημερινά. Κάπου γύρω στον 8^ο μήνα, όταν προφέρετε το όνομά του, το μικρό σας γυρίζει προς το μέρος σας και εστιάζει την προσοχή του σε αυτά που λέτε. Οι πρώτες λέξεις που συνήθως καταλαβαίνει ένα μωρό (μετά

το 10^ο μήνα) είναι «μαμά», «μπαμπάς», «ναι», «όχι», «γάλα», «μπιμπερό», «μπάνιο» καθώς και τα ρήματα «έλα», «κοίτα». Οι πρώτες λέξεις που λέει με νόημα είναι «μπαμπά», «μαμά», λέξεις σχετικά με φαγητό, ενώ οι λέξεις «ναι», «όχι» έρχονται αργότερα. Μέχρι να σβήσει το πρώτο του κεράκι, το μικρό σας είναι έτοιμο να ακολουθήσει απλές οδηγίες όπως: «πες “γεια” στη θεία» ή «δώσε ένα φιλάκι στον μπαμπά».

ΚΟΙΤΑ, ΕΝΑ ΜΩΡΑΚΙ!

Θα έχετε ακούσει ότι τα μωράκια δεν παίζουν παρέα και ότι δεν θέλουν να μοιράζονται τα παιχνίδια τους. Ωστόσο, περίπου στην ηλικία των 9 μηνών, όταν το μικρό σας μπορεί πλέον να ξεχωρίσει τον εαυτό του από τα άλλα μωρά, ενθουσιάζεται όταν βλέπει άλλα πιτσιρικά. Χρησιμοποιεί το ρεπερτόριο (χειρονομίες, χαμόγελα, γελάκια, κραυγούλες) για να προσεγγίσει τα άλλα μωρά που αντικρίζει, για παράδειγμα όταν βγείτε βόλτα με το καρότσι στο πάρκο. Στη συνέχεια, λίγο πριν κλείσει τον πρώτο χρόνο της ζωής του θα δείτε να επιχειρεί να κατευθυνθεί προς το μέρος όπου βρίσκεται ένα άλλο παιδί ή να κρατάει στο χέρι του και να προσφέρει ένα παιχνίδι. Ωστόσο, μέχρι την ηλικία των 3 ετών τα παιδιά κάνουν παράλληλο παιχνίδι.

«ΜΗ», ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ «ΜΗ»;

Την ώρα που κινείται ανέμελο με τη στράτα, πλησιάζει αντικείμενα που κρύβουν κινδύνους. Όσο αυξάνεται η κινητικότητα του, σίγουρα θα μπαίνετε στον πειρασμό να του λέτε συχνά «μη» και «όχι» για να το προστατέψετε. Κάπου εκεί, γύρω στους 9-10 μήνες, ακόμη και αν παριστάνει το αδιάφορο, είναι

σε θέση να κατανοήσει ότι η διάθεσή σας αλλάζει και είστε αντίθετοι με αυτό που κάνει. Όταν λοιπόν θέλετε να του απαγορεύετε κάτι, σταθείτε δίπλα στο απαγορευμένο αντικείμενο, δείξτε το με το δάχτυλο και πείτε του «μη». Ωστόσο, καλό θα είναι να μην το παρακάνετε με τις απαγορεύσεις γιατί χάνουν το νόημά τους και γίνονται παιχνίδι ενώ παράλληλα του μειώνετε την επιθυμία να εξερευνήσει τον κόσμο. Κρατείστε τες για πολύ σοβαρά πράγματα και προτιμήστε να απομακρύνετε από το χώρο οτιδήποτε ενδέχεται να απειλήσει την ασφάλειά του ή να του αποσπάτε την προσοχή με μια επιθυμητή δραστηριότητα.

ΜΠΟΡΩ ΚΙ ΕΓΩ ΝΑ ΤΟ ΚΑΝΩ ΑΥΤΟ!

Μπορεί να μην περπατάει ακόμη, αλλά όταν πιάνει το τηλεκοντρόλ, σημαδεύει την τηλεόραση και προσπαθεί να το χρησιμοποιήσει όπως ο μπαμπάς. Περίπου στην ηλικία των 11 μηνών, σε μια προσπάθεια να σας μοιάσει, το παιδί σας αντιγράφει τόσο τις κινήσεις όσο και τη συμπεριφορά σας. Θα κάνει λοιπόν τον ήχο που κάνετε, θα βήξει όταν βήχετε, θα γελάσει όταν γελάτε, θα χτυπήσει παλαμάκια όταν σας δει να το κάνετε, θα προσπαθήσει να πιάσει τα πράγματα που βλέπει στα χέρια σας και να μεταχειριστεί τα αντικείμενα με τον τρόπο που βλέπει εσάς να το κάνετε. Ακόμη κι αν ορισμένες φορές η μίμηση γίνεται πραγματικά... ενοχλητική (για παράδειγμα όταν αποτυγχάνει στην προσπάθειά του και κάνει ζημιές), σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να αποθαρρύνετε το παιδί σας, γιατί το παιχνίδι της μίμησης είναι ένα από τα πιο ευχάριστα και εκπαιδευτικά. ■

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΑΪΝΣΤΑΪΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΔΙΣΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙ ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΓΥΡΩ ΤΟΥ.